

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАН“
виносить: в Австро-Угорщині:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границею:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 долярів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
лярів або 12 рублів; з висилкою
що суттєво більше або 10 руб.
Поодиноке число по 10 центів.

Телефон Редакції ч. 1484.

Кonto почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-сусідній днівник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милості і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Південно-слов'янське питання.

(+) Події останні в Сараєві і політичне положення в Хорватії заслугують на пильну бачність Австро-Угорщини, бо сі справи входять в обсяг т. зв. „південно-слов'янського питання“, котрого розвязка має велике значення для всієї монархії.

Треба пригадати тут дві події, якими в Хорватії розпочався сей рік, бо сі події не остануть без впливу на дальший розвиток положення в краю. Перша подія, се зізд всіх державно-правного сторонництва валежних послів в Хорватії, Славонії, Боснії, Герцеговині, Далматаї й Істрії і нарада Великої Ради зведеного державно-правного сторонництва. Друга подія се зміна хорватського бана.

Австро-Угорщина не може не звертати бачності на події в Хорватії в хвилі, коли Хорвати з Слов'янцями, з болгарськими, дальматинськими і істрийськими Хорватами ведуть спільну і одноцільну політику і стали чинником, з котрим монархія повинна числити ся. Наради зведеного держ. правного сторонництва виявили не тільки сильну організацію, але й високу політичну зрілість хорватського народу в борбі проти мадярської перемоги і змагань до мадярщення.

П'ять літ уже триває завзята і горяча борба між Хорватією і Угорщиною, а протягом сего пятиліття перевели Хорвати побідно п'ять раз вибори мімо всяких наслідків і то валили п'ять правителств і банів, а мимо того не видно там по них ніякої утоми. Навпаки тепер доперва має почати ся борба на правду.

Дотеперішня борба викликана службовою праґматикою зелізничною, котра мала метою змадярщення Хорватії, лучить ся тепер в борбію о господарську і фінансову незалежність Хорватії, бо в 1913 роком кінчиться десятиліття фінансової угоди. Австро-Угорщина отже покористувати ся сего нагодою, щоби привіднати Хорватів для себе і не дати ся випередити Мадярам.

Тепер взяла у свої руки долю хорватського народу держ.-правне могутче сторонництво

і веде сю боротьбу одноцільно із становищем зединення всіх хорватських і слов'янських країн в одній державно-правній і адміністраційній області в межах Габсбурзької монархії. Австро-Угорщина не повинна дати ся збалансувати Мадярам, начебто сей хорватський рух був звернений проти Австро-Угорщини, бо в господарському напрямі нахиляється Хорватія і Славонія до Австро-Угорщини.

Велика Рада хорватско-слов'янська предложила пропамятне письмо в сій справі ці сареви і наслідникові престола і се причинило ся до того, що зараз після того послідовала зміна правителства, а для згноблення сего руху противного угоді в Хорватії настало новлено бана з ще сильнішою рукою на місце попереднього Томашича, іменно Куява, котрий почав добати о оправданні довіри, з яким до него віднесли ся Мадяри. Почалися конфлікти часописів, а відтак новий бан замісць виконати поручене Короні і розвязали торжественно собор (сойм), оповістив в часописі закінчене законодатної доби, уневаживши мандати виборчих послів і нарушивши способом права законодатного тіла. Се викликало загальне зворушене, а хорватське студентство запротестувало рішучо проти сего.

Коли зібрані перед університетом студенти хотіли відкрити віче відсвітанням народного гімуна, заатакувала їх під час співу поліція, а се викликало ще більше розярене. Після цього відбувся зібрання мадярських груп політичних зрозуміли ся, що такі насильства не доведуть до бажаної цілі і як звідтак має хорватський міністер там прибути, щоби вийти в переговори з провідниками Хорватії. Чи такі переговори доведуть до вітхомирення і до бажаної мети, можна сумнівати ся, але вже тепер можна предвидіти, як уложать ся дальші події.

Наколи по мисли закону вибори до сойму будуть переведені протягом трьох місяців і новий собор буде скликаний, то після першого пораження бана при виборах грозить ему обжаловане в соймі о нарушені конституції. Законом послідовностю було би усунене бана і поновне розвязане собора.

Щоби обминути сі нові пораження угорської політики в Хорватії, оглядають ся вже К. Левицький і ми тепер вже не звязані з останніми переговорами. Коли би почалися переговори на явно, то се вже будуть нові переговори і тут посли мають знов вільну руку поступити так, як вискаже ся воля Ширшого Народного Комітету.

Очевидно, що супроти явного нарушування законів Хорватії будуть в борбі слабішими і не можуть се насили одоліти. Тимто з незвичайним напруженем виживають не тільки Хорвати в Хорватії і Славонії, в Босні, Дальматії й Істрії, як і всі Слов'янини, які становище займе Австро-Угорщина і чи санкціоновані закони будуть мати таку саму вагу для Хорватії, як і для Угорщини. В інтересі всієї монархії повинні політичні круги звернути бачне око на сі події і зарадити лиху, поки ще час.

Народно-демократ. Комітет

скликав вчера ширший зізд, щоби соймові послі могли здати звіт із своєї роботи в соймі, а відтак засягнути ради що до поступовання в недалекій сесії держ. ради. Збори відкрив

о. А. Стефанович, а відтак голова Народного Комітету пос. др. Кость Левицький здав звіт з ходу переговорів в часі останньої соймової сесії враз із дром Е. Петрушевським та дромом Макухом з польською стороною в соймі при участі намісника і краєвого маршала в справі соймової виборчої реформи.

Українці спустили жадане руских мандатів до 30%, говорив др. К. Левицький, бо нашим послам залежало на прискореню полагоди виборчої реформи, щоби скінчити вже раз боротьбу за виборчу реформу, аби она не усувала на довший час всю прочу діяльність нашого заступництва, ба й цілого народа. Зате польська сторона і намісник старалися справу всікими способами проволічи. Першим способом на се була для них справа законної обезпеки мандатів для обох народів, до якого доперва збиралося ся лагодити матеріали на осінь.

„Переговори розбиті — говорив пос. др. К. Левицький — і ми тепер вже не звязані з останніми переговорами. Коли би почалися переговори на явно, то се вже будуть нові переговори і тут посли мають знов вільну руку поступити так, як вискаже ся воля Ширшого Народного Комітету.

„Се мав III. Н. Комітет рішити на трохи далішшу будучість, імена для соймових послів на осінь, але що вже з початком марця збирася парламент, отже і парламентарі посли мусять дістати від Ширшого Народного Комітету вказівку, як мають там тепер відносити ся супроти віденського правительства з уваги на єго неприхильне становище до наших домагань в справі виборчої реформи і з уваги на те, що ово терпить такі „наради“ галицького сойму і не то, що не замикає бурливих сесій галицького сойму, але ще навіть осьмілює ся предкладати мінімі ухвали такого сойму до цісарської санкції.

„Най Ширший Народний Комітет — вискаже свою гадку і дасть послем обох клубів директиву, як м'яту поступити, а крім того застановити ся також над тим, як повести далішу боротьбу за виборчу реформу серед народу в краю“.

В розправі д-ра Д. Стадхура висказав похвалу українським соймовим послам, а що до парламенту, то бесідник є за валенем правительства при его предлогах, парламентаріями способами.

О. Чурковський з Настасова був за виличенем справи краївової автономії з справи виборчої реформи.

Др. Дмитро Левицький бачить вину нашого невідрадного положення по стороні правительства, тому наше заступництво у Відні повинно наперта на віденське правительство, аби намісника Бобжинського усунено, а приділено управу краю безсторонньому чоловікові. Бесідник є за крайною опозицією в парламенті. Переговори з правителством весті, але поки они не скінчать ся корисно, поті не змінити тактики. Що до далішої боротьби за виборчу реформу, то для сего в три вихідні точки: 1) 30 прц. мандатів для руского

„Біла панна“.

Переклад з угорської мови.

Во время оно весною мав я оригінальну загортку, которую мої товариші з податкового уряду називали „лицарским плащом“. І дійсно було в крою того гавельзока щось, що підхиливало для мене безгранице довіре в ділах поєдинкових серед моїх приятелів і — тоді ях душі були переповнені найбільшою відвогою, наші противники дріжали і трухлий тривожно на сам вид моого плаща, коли він являвся в іх мешкані.

Був він дуже довгий, ясно попелатий, що він листки сріблистої тополі, пелерину мав цільно позапинану, аж до самих ліктів, а то мабуть з огляду на ярко-голубу підшивку, в червоні підкови.

Не знаю, з якої причини визначував ся він своїм рідним касиновим запахом і може саме тому робив на людей враження такого безумовного, лицарского завзяття, яке конечно мусить довести прямо перед дуло пістолету.

Коли я вбрал і в товаристві ще одного приятеля входив до мешкання „сторони“, що дала причину до авантюри, то присяй Богу — не було живої душі в цілім домі, котра би не знала, о що ходить.

Жінка того добродія, з котрим я хотів бачити ся, глянувши тільки раз на мій плащ, блідла і говорила дрожачим голосом:

— Мій муж власне виїхав!
А коли повело ся мені дібрати ся до самої „сторони“, то починав я в той спосіб:

— Розумієть ся, що знаєте добре, в якій справі ми приходимо до вас.
Часто-густо лучало ся мені, що такий добродій, глянувши тільки на мій лицарский плащ, зараз таки починав виправдувати ся.

— Не знаю, справді не знаю, завдяки якій то причині маю щастє повітати вас пана, бо широ кажучи, був я вчера трохи, а на вітві більше чим трохи, знаєте, як то кажуть „замакітреній“ і як мені Бог мілій, хотій би він мене нині порубали, то я нічого, але кажу вам, нічого з вчерашнього вечера не міг бы бути пригадати.

Взагалі мушу призначати ся, що дуже багато вражін завдячую тільки мому плащови. Одна пригоду, яка в особливий спосіб застригла мені в тямці, хочу вам оповісти, а саже історію про білу панночку.

Було се одного понеділка, рано. До бюро увійшов Беля Матіяш, підстаркуватий кавалер, найпорядніший і найтахтий чоловік з цілого уряду. Сів біля мене і почав так:

— Пане Чордас! вчера вдарив я в лиці одного пана!

— Де? — спітав я здивований і перешкоджаний.

— В каварні, в котрій що неділі читаю газети.

Старець — так его звали — хотів що йні літ сорок — позвався собі на одиночку розривку: в неділю читав усі часописи, не вважаючи на формати, змісті і на мову.

— Як називав ся той пан?

— Ось его карта. Дав мені жадаючи моєї.

— Но, так. Алех до лиха, з якої причини зневажили ви так тяжко незнаного чоловіка?

Матіяш задумався.

— Гм... Розмовляли ми з одним товаришом досить голосно, а той пан піскунув. Хотів прикладти кельнера, а я подумав собі, що він на мене піскує, щоби бути тихо...

Нечестів! Я був певний, що й той хтось мусів хиба розпаленими кліщами шарпати доброму Чордасу, коли потрафив его до такої міри роздратувати! Я не міг того пійтати...

— Не гнівайте ся, любий пане Матіяш, що завдам вам одно нечесне питане? Чи не були ви, простіть за слово — трохи підхмелені?

Заперечив головою.

— Як ні, то не розумію цілої той задирки, бо не маєте прецінь такої нервової вдачі.

Хвилю мовчав, а відтак потерпі чоло, сказав зпровока:

— Пане Чордас, не хотів би я, щоб ви мене мали за шаленого і волю вам всю розповісти.

Отже я не помилив ся; без причини не вдарив він в лиці чужого чоловіка.

— Говоріть, пане Матіяш! Знаєте прецінь, що не скажу нікому.

І пан Беля Матіяш став говорити:

— Від дво

народа; 2) $33\frac{1}{3}$; 3) загальне, безпосереднє, рівне і тайне голосоване. Бесідник вибирає посередній путь і стоять за домаганням $33\frac{1}{3}$ прц. Коли вільно намісникова в часі переговорів вертати від 30 до 26'4 прц., то тим більше нам по розбиту переговорів вільно вернутися до першого нашого домагання. Лише він є за загальним, безпосереднім, рівним і тайним голосованем, але в теперішній пору його не здобудемо, а видвигнені сего кілька ліші проволікло би справу виборчої реформи.

Пос. Петрицький є за чинною обструкцією в парламенті. Заявляє ся за рівним, безпосереднім і тайним голосованем.

О. Боярський з Новосілки костюкової і проф. В. Шухевича за середню дорогою.

О. Гірняк з Винник переконаний, що виграємо не тоді, коли посли понесуть своє життя, але тоді, коли цілій народ буде готовий ставити до бою за свої права. Для сего треба виховати народ в патріотичнім дусі, передовсім треба навчити його нашої історії.

Пос. Петрицький зміняє перше своє становище і каже, що нам ще не треба виборчої реформи, а треба її Полякам, бо они при тій нагоді хотять утвердити свєте верховодство в краю. В недалекій будущині польський і руський народ усунув більші шляхи від влади. Дві дороги є до здобуття нашої сили — школа і громадска рада і на се ми повинні тепер звернути увагу.

В. Сабат з Мельниччини є за крайною опозицією в парламенті, але проти чинної обструкції.

Др. В. Білинський зі Збаражу каже, що наш народ вже політично дозрів, розуміє політичне положене і вагу організації. Масовий рух може викликати вже наша організація. Такий рух перше бував навіть більший як тогор, але перше був соломяній огонь, а тепер тривка сила. Бесідник є за $33\frac{1}{3}\%$ мандатів для Русинів. На тепер не стидаймо ся курій, як не можна інакше здобути. Навіть соціал-демократ Дашицький в меморіалі згадує ся на курії. В парламенті радить др. Білинський піти до як найострішої опозиції, але не до чинної обструкції.

П. Власійчук з Яворова переконаний, що всі права здобудемо через роботу серед народа.

Др. Е. Оваркевич переконаний, що наш народ увійшов вже в цілітній борбу і від неї не відступить. Лише що та боротьба раз підносить ся, а раз упадає. Тепер в часі боротьби наших послів в сімі дніх серед народа був піднесений. Поляки бачили ся і не послів боялися, але рух серед народа. І тому власні поляки хотіли проволіканем зі справою виборчої реформи прислати і рух. Бесідник домагає ся, щоби борбу зі сімом перенести до парламенту.

Академики Струтинський і Магалас домагалися від посолів, щоби пильнували справи українського університету та справи засуджені академіків а університетською справою повинні занимати ся передовсім професори посли Колесса і Дієстрянський.

П. Прибіла з Романова признає право сімомовому клубові. Домагає ся, щоби не спустити 33 прц. мандатів, а у Відні вести остріу опозицію.

О. Ваньо з Заланова домагає ся острої опозиції в парламенті, бо угоди чи угодова опозиція присоює цілу суспільність.

Пос. Лев Левицький звернув увагу, що інтелігентія переважно стоїть остронь від народної борби і праці. Особливо можна сказати се про користання з прав руської мови. Домагаємо ся, щоби поляки шанували права руської мови, а самі свої права легковажими.

Др. Білинський ще раз заявив ся проти чинної обструкції в парламенті, бо парламент досі ухвалив самі корисні закони, отже треба стояти в обороні парламенту, бо він нам потрібний. Правительство раділо би, як би ми розвіли парламент, бо ему ліпше правити без парламенту при помочі § 14. Нам треба організаційно роботою — малими ділами творити силу народа в долині. Малими ділами стоїть Польща в Німеччині, малими ділами стоїть соціал демократія в цілім съвіті. Учим ся від них.

Вкінці пос. др. Кость Левицький пояснив, що український парламентарний клуб дотепер мав 3 головні домагання до правителства:

- 1) Справа університетська,
- 2) справа виборчої реформи до сіму,
- 3) справа зміни адміністрації в краю.

Сі 3 домагання трактують кожде окремо і так само буде на будуче. Тепер особливо займає ся в найближчих дніх університетською справою, а особливо амністією для засуджених академіків.

В. Гоца з Белзя домагає ся як найстрижої тактики в парламенті і порушує справу борби о права руської мови в урядовому почи.

Відтак ухвалено слідуючі резолюції: (І. Грабовенського з Долини): Ширший Народний Комітет:

1) висказує сімомовим послам, а зокрема президії українського сімомового клубу повне довіре і признання за їх тактику в останній сімомовій сесії;

2) констатує, що польсько-русі переговою в справі виборчої сімомової реформи не дозвели до результату і зірвані через неуспіх чиство польської сімомової більшості, которая відкинула або лишила без відповіді мінімальні руські домагання;

3) констатує, що вину за розбиту переговорів поносило також правительство, а зокрема намісник краю, котрий занимав сторони становище і допускав до неважливих нарад сіму, не зважаючи на протести руських послів;

4) уважає своїх послів в наслідок зірвання переговорів звільненими від поставленого ними ультиматум та визиває їх, аби в новій сімомовій сесії, згайдно в разі нових переговорів станили непохитно на першіні становищі;

5) визиває сімомових послів, аби спротивилися всякому розширеню краєвої автономії;

6) жадає, аби правительство не предкладало до цісарської санкції неважливих ухвал галицького сіму;

7) визиває парламентарний український клуб до заострення тактики в парламенті;

8) (М. Петрицького) противить ся обезпеці заступництва повітового і громадського на зараді репрезентативних інтересів;

9) противить ся плюральності виборчого права;

10) (Лева Левицького) визиває всіх урядників руської народності до постійного береження прав руської мови в урядуванні, а весь загал до використання прав руської мови в зносинах зі всіма урядами так правительственими як і автономічними.

11) (М. Струтинського) визиває український парламентарний клуб, аби домагався як найенергічніше остаточної підтримки сприя основання українського університету у Львові.

По ухваленню резолюцій замкнув О. А. Стефанович збори о год. 3. по пол.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставраціях, каварнях, торговлях і приднівати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Допись з Самбора.

(Наші москви. — Братства церковні старі й нові. — „Бесіда“, нова Січ. — Наші партії. — Виклади).

Не знаємо як по других містах, але у нас в Самборі поступ не аби який! Чого то у нас нема? Хочете бачити москалів? Е они у нас і то справжні москалі, не мальовані, що таки по московски чешуть, тілько вибачте за слово з проіношеніем хахлацким.

Хотж би то однак звертає увагу на та-ку дурницю як проіношені, або поправість вислову. З хахлами не стикаються, а бож на що мають слухати і осквернити свої делікатні „ужес“ хахлаччиною, а „очес“ хахлацким поведенем. У них, бачите, саме дистин-говане товарищество, жадні Івані, Василі і Гриці, а господине Іоанни, та Григорій згуртовані в елегантство урядженім касині, що не постігають ся приймати на своїх „залах“ представників рівно ж елегантних інородців і Паллякоф, своїх іскрених другів і попечителів.

Любенько і щиренько пливе їх жите в пошані, якого дізнають від своїх і чужих, тож не дивніця, що в добром гуморі пливе забава за забавою, музика тве, співи лунають, а в круг гурту приятелів моя рід гуде.

Нема чому і дивуватись, бож се столиця з осідком керманічів на цілі гори аж по

Краків. На поклик привіджають посли з по-клоном з далеких сторін від Щавниці, Сяно-ка, Турки, Дрогобича і других країв. Чужі о-кружують самбірський синедріон великою по-шаною, чому б і близьші не мали клони-ти і ревно сповнити мудро роздавані при-кази. А синедріон не аби який! Е між ними

адвокати, радики, крилошани, професори, учительі, доктори, що мудро обмірковують спра-ви, в послуху держать свою парафію, а українсьчикам, котрі хотіли вткнути їх в їх цар-ство і вмішатись в їх парафію, уміють пока-

зати свою силу і властивість.

Послух у них не аби який, не так як у

мазепинців, що вічно сваряться о проблемах, платформи і Бог віна що є! „Не разу-

джати, послухати і малчать!“ Се коротка а

ядерна платформа.

Вмішав ся в їх парафію місцевий парох

і декан, що до свого братства церковного не

хотіли приймати католіків мазепинців і зо-

всім зрозуміле, що не міг сего терпіти яко

представник Церкви. Розвідано братство і ви-

творено нове. І щож бачимо? Члени їх пара-

фії на даний приказ відтягнулися гуртом від

ново основаного братства і то не тільки ін-

телігенція. Ось що значить послух! Найже

хто скаже, що нема відрубної громади. Скорі

в церковних справах такий послух, щож до-

перва на других полях? До чого однак таке

відокремлення на всіх полях довести може,

доспіннім собі взаємно так они, як і ми.

Мазмо в Самборі і другу громаду, згур-

товану в „Бесіді“. Змагають сім'ю громади у всім

протилежній попередній. Там послух без раз-

судження, тут разсудження без послуху. Там

східна (але вже не хінська) пошана для рабі-

нів зі синедріону, тут буйно розвинений інді-

видуалізм. Мимо сих ріжниць в прикметах о-

бок громад не можна відмовити народовець

ї громаді змагань в праці для народу і гурто-

вия та єдності у важливих справах. Серед

доволі трудних обставин, випливаючих з мі-

сцевих відносин змогла громада стянути о-

власних силах і витворити трівкі осередки,

які мають бути підставою дальнішого її ро-

звою.

До розвою треба однак передовсім єдно-

сти і злучення сил. Громада народовець та-

ко не від мають.

І є що любить забавитись. Вправді прогу-

ли ті часи, як гости в „Бесіді“ розігривали сті-

ни, а весела пісня гуда аж до ринку, але від

часу до часу пригадують собі минувість.

Ось наші Соколи завели такі вечірні,

які мило згадати! Тільки чомусь Січовики по-

забули на звичай своїх предків правдивих ко-

зарю, що не відмежали, як учули звуки

бандури, а хотя підтоптав, витинали тро-вака. Самбірські Січовики якісь недотепні, хо-

памяти шизма; тебя все къ ней тягнеть; тебе нельзя вѣрить; пожди! мы будемъ гнать до изнеможенія тебя за это тяготѣніе къ шизмѣ.

„Вотъ и тянется это гоненіе постоянно; оно страшно усиливается, но вызывается нечто совершенно противное: вмѣсто укрѣпленія унії, оно внушаетъ народъ у возвратъ къ православію. Это постоянное горланіе о шизмѣ и подозрѣваніе въ пропагандѣ шизмы не дало народу забыть о шизмѣ, и народъ начинаетъ назадъ къ ней возвращаться. Какъ несмотря на гоненіе жидами и язычниками первыхъ христіанъ число христіанъ не уменьшалось, а поразительно быстро росло, такъ и теперь тѣмъ численикъ переходять въ православіе, чѣмъ больше заставляютъ людей быть украинцами и латинниками, а въ послѣдствіи поляками.

„Дальше константирую, что чрезвычайно вѣрно сказано въ сообщеніи из Лемковщины о томъ, что вызывателями и съятелями шизмы являются и инѣши наши три Епископа, такъ какъ они взошли на свои епископскіе престолы не для того, чтобы бѣть для русскихъ громадъ апостолами, пастырями и архиепастырями, а только, подпишавъ „цирографы“, согласились служить врагамъ Руси, согласились перенѣтити іезуитскимъ образомъ дѣйствія, совсѣмъ не разбираясь въ средствахъ. Русь въ псевдоукраину, унатовъ въ латино-католиковъ, а въ концѣ „украино-латинниковъ“ въ настоящихъ поляковъ ультракатоликовъ. Образ дѣйствій вынѣшихъ епископовъ съ покровительствомъ неоукраинцы со всѣми ея грѣхами и тероромъ русскихъ, не смотря на явное ихъ благочестіе, непримініемъ русскихъ кандидатовъ въ духъ семинарію, и стремлениемъ замѣщать приходы временно лишь украинцами, по возможности монахами, — все это великій стихъ стороны промахъ, вызывающей volens-nolens поворотъ къ православію.

„До сей поры благодаря промахамъ Епископовъ къ шизмѣ возвращается только простонародье, но что будетъ, если цѣлою массою повернется къ православію вся русская интелигенція?! Caveant consules!“

Аргументы поражающе марушаківскі, тоже годѣ въміи поважко розправлялись. Інтелігенція на православіе певно не перейде, хиба въ вимко кільканайціо Марушаків і Гецевихъ, які на дѣлѣ лише номінально католики. Загал рускої інтелігенції національно съвідомій і побажати хиба, щоби менше давав ся брати на оману псевдо-лібералізму. А на селахъ православіе йде въ парі въ русофільствомъ. Ми би цікави побачити судьбу православного апостола въ такімъ примѣрѣ. Устю зеленимъ, або Солотвино. Нехай господинове „русские“ спробують потрудити ся за православіемъ въ съвідомихъ українськихъ селахъ въ Галичинѣ.

Тому обовязкомъ нашої суспільності, обовязкомъ важкимъ і невідкладнимъ въ поборювати русофільство, а зникне й мара православія разомъ зъ его апостолами.

— **Хто марнує неужитки,** замѣсть зложити їхъ на Р. Т. П., марнує загальнє добро.

— **Чотироповерхові камениці під св. Юром.** Регуляційна комісія львівського магістрату займала ся на останнімъ засіданні справою, що виклике безсумнівно широку прилюдну дискусію передъ єї полагодою, боже іде о евентуальнѣ заслоненії катедри св. Юра, одної з найгарнішихъ архітектонічнихъ старовинъ у Львові, а становлячи передовимъ незвичайно маловинчу частку въ сильветі міста. Именно внесла наша мітрополича капітула прошу до сеї комісії о дозволі на парцеляцію городу, окружуючу катедру, переведенія на сїмъ просторі кількохъ поздовжніхъ і поперечніхъ улицъ і вибудованія при сихъ улицяхъ чотироповерховихъ камениць. Въ дискусії, що розвинула ся на сю тему въ комісії, всі бесідники звертали увагу, що посунене 4-поверховихъ камениць підъ саму катедру заслонило бы єї і попсуло прекрасну ї сильвету, що въ недопускаємо. Рішено заявити ся за отворенемъ одної улицї, що лучила бы улицю Городецку въ ул. Міцкеви-чеву.

віча въ тімъ менше більше місці, де находити ся тепер товариство польськихъ католицкихъ ресініківъ „Skala“. Ся улиця повинна мати 25 м. ширини і повинна бути забудована 4 поверховими каменицями лише по одній стороні т. є по правій стороні, йдучи відъ ул. Міцкевича до Городецку, а по другій стороні по винні бути плинтациї. Справу рішено віддати ще підъ оцінку консерваторамъ і звернути єї мітрополичій капітулі для представлення новихъ плянів.

— **Замерз на смерть.** На поляхъ громади Шили въ барабацімъ погвіті найдено сими днами тіло селянина, Мик Яха зъ Суховець. Слідство виказало, що Ях, вертаючи зі Збаражу до міста, вступив на хвилю до корчми, щоби загрити ся. Міжъ тимъ коні, оставлені зъ возомъ підъ корчмою, сполохали ся і утікли. Ях вибрав ся за ними, а блукаючи полями, усівъ на снігу, щоби відпочати і замерз.

— **Зізд переслідованихъ народів.** Пражский дневникъ „Utopia“ доносить, що б. хорватський посол і оборонець въ розправі о державній враді, др. Гінковіц, наміре скликати на червень до Парижа зізд переслідованихъ народів.

— **Нова ворохобня въ Мексиці.** Звідтамъ доносять, що въ Чубебля хотіли вязні утічі въ тамошній вязниці. Вивязала ся борба, причімъ згинуло 27 вязнів і оден дозорець. 20 вязнівъ удалось ся утечі. Союзне військо заняло місто Санта Марія

— **Злочинна драма.** Въ малімъ селі недалеко відъ Айткунена замордувалася мати зъ помочкою дочки власного сина, не знаючи, кого убиває. Передъ 10 роками виїмігував до Америки молодий Лотиш, якому въ новій вітчизні повелося дійти до майна. По якімъ часі виїмігував відъ краю, щоби помагати родичамъ въ борбі о шматок хліба. Вже въ ріднімъ селі задержався вінъ въ коршмі, щоби довідати ся, що дѣлать. Коршмар не пізвавъ єго. Се насунуло ему гадку зроблену несподіваними родичами. Запнував до хати родичівъ, а видичи, що не пізнають єго, удавав чужого. Батько не було въ домі. Въ разомові зъ матеріою і ріднію показував, якъ богато привіз зъ собою грошей. Въ душі матері зродила ся пекольна думка, убити подорожного. Думкою поділила ся єва зъ дочкою і мужемъ, який небавкомъ прийшов і рівно не пізвавъ сина. Бажане богацтва зединило їхъ ріднію. Батько пішов до корпіми. Мати зъ дочкою мали виконати пекольний намір. Въ корпіми довідавъ ся батько, хто се той богатий подорожний. Побіг чимъ скорше до дому, однакъ синъ лежавъ вже зъ розчертованою молотомъ головою. — Цілу ріднію арештовано. Мати збожеволіла въ розпукі.

— **Нещасливі пригоди.** На головнімъ двірці впав въ машину, котра нагло рушила, робітникъ зелінничий Петро Адамович і внаслідокъ того проваливъ себѣ голову такъ, що єго вдуже грізнимъ ставі відвезено до шпиталю. — Командантові 25 ої дивізії піхоти польному маршал-поручникові Мадле, лучила ся оводі страшна пригода. Коли всідав на коня, кінь зноровив ся і став дуба, а Мадле вилетів ізъ сідла въ землю. Въ тій хвили й кінь перевернувъ ся надъ Мадлемъ. Внаслідокъ того Мадле зломивъ кілька ребер і ключицю та потовк собі сильно колінъ.

— **Самоубийства.** Въ Ряшеві на забаві зъ такими уада д-ра Рубницкого стріливъ до себе въ самоубийчімъ намірі 22-літній студентъ прав Альфред Стадникович, синъ тамошнього начальника зелінничихъ магазинівъ. Станъ є безнадійний. Причиною самоубийства мала бути любовъ. — Въ Чернівцяхъ стріливъ до себе въ огорді тамошнього шпиталя краївого ученика VIII. класії тамошньої гімназії Стефан Гоян. Револьверова куля застрягла въ окопії жолудка. Перенесений до шпиталя зізнавъ, що хотівъ по-поповити самоубийство въ огорді шпиталя, бо встидавъ ся, щоби єго перевозжувано до шпиталя ратунковимъ возомъ. При самоубийству видають два листи, въ якихъ не подає причини самоубийства С. Гоян є синомъ помершого недавно почтмайстра въ рускімъ Банілові.

— **Досліді серед індійськихъ племенъ полуднівої Америки.** ведені швайцарськимъ етнольготомъ д-ромъ Кох-Грінбергомъ, проф. Фрайбургского університета, поступили въ останніхъ часахъ значно напередъ. Въ половині липця м. р. находила ся виправа на пограничній області межі Бразилію, Венесуелю а Гуаяною англійскою, а відтакъ перешла просторі степі і величаві узгірі, а переступивши водний підъ поміж рікамъ Амазонкою і Оріоноко, посунула ся на північ ажъ до пасма пісковихъ гір Рорайма. Дотеперішимъ вислідомъ виправи є, якъ доносить самъ вождъ, картографічні знімки,

ківъ: О. Папі і Т. Кійко; на Жовтанці: К. Ясницький, І. Волосяньский і С. Онишкевич; на Тростянець: М. Шумило, В. Полянський, А. Дуркот, М. Тимчшип, М. Артемович, Р. Дрималик, І. Маринович і Б. Гробельский; на Мостиска: А. Вікович, М. Юзяк, А. Пшепіорський, Б. Болянський, М. Осідач, І. Клюфас, Й. Горчицький, В. Дуб, Б. Гробельский і Р. Куніль.

Презенти на парохії одержали оо.: Е. Моравський на Орове, І. Дуркот на Климківку, П. Стукач на Смільник (яслиськ. декан.), П. Галянка на Добру шляхоцку, А. Козенка на Святкову, Е. Васильчак на Добрині, К. Ясницький на Жовтанці, Г. Романець на Криницю (дрогобиц. деканата), І. Филипович на Кліцко, С. Клишкевич на Сулимів і В. Дуб на Полкіні, — О. Моравський канонічно інституцію на парохії Орове. — Містодеканами іменовані оо.: В. Утриско із Скварижижківськимъ і К. Коциловський із Тиляві дулянськимъ. — Крилошанські відзнаки одержали оо.: І. Карпевич въ Лежайску, А. Миколаєвич въ Підбужі, В. Гайдукевич въ Яксманісахъ і Д. Мирович въ Медиці. — Завідателями парохії іменовані оо.: З. Флюнт въ Жукові, К. Козій въ Кліцку, А. Пізьор въ Руді лісній, О. Тустанович въ Комарникахъ, Й. Савич въ Кривімъ (затварницького деканата). — Сотрудництва одержали оо.: І. Логинський (з правомъ завідування) въ Підемщиці, І. Кащубинський (завід.) въ Угринові, Іг. Заяць въ Люблинці і др. Решитило въ Ульвівку, зъ місцемъ осідку въ Теляжи. — Ізъ новоставленихъ пресвітерів одержали сотрудництва оо.: Н. Волошин въ Ожомлі, Г. Ковшевич въ Гольчі, Й. Бадан въ Бутинахъ, М. Вильчанський въ Томільниці зъ місцемъ осідку въ Недільний, П. Тис въ Ульвівку і Т. Чайківський (завід.) въ Ольшанці; сотрудництва оо.: Н. Пасічницький въ Потеличи, Е. Гнатковський въ Сокали і Е. Константинович въ Мододичі; завідательство о. І. Ортицький въ Яснії; друге проповідництво при катедральній церкви въ Перемишлі о. Л. Скобельський. Увільнені відъ конкурсового іспиту: о. О. Трешневський въ Хороброві і Л. Струсович въ Пріблічахъ.

— **З зелінниць.** Въ „Газеті Львівській“ і „Часописі технічній“ оголошує ц. к. Дирекція зелінниць державнихъ у Львові роздані достави і монтована бляшаної конструкції мостової въ км. 470'256 шляху зелін. Львів Підволочиська. Оферти належить внести найдаліше дня 5. марта 1912 до 12. год. въ полудни. Загальні і поодинокі условини достави можна переглянути въ відділі для удержання і будови зелін. въ будинку ц. к. Дирекції зелін. державнихъ у Львові, де також можна дістати формуляри на оферти.

Оповістки.

— **Репертуар руского театру у Львові.** (Саля „Гвозді“, ул. Францішканська 7. Початок о год. 7. вечоромъ).

Въ п'ятницю дня 23. лютня „Брехня“ штука въ 3 діяхъ В. Винниченка.

Въ суботу дня 24. лютня другий разъ: „Роксоляна“ опера въ 3 діяхъ въ прольгомъ Д. Січинського.

— **З перемискої епархії.** Въ пропозицію на парохії приняті оо.: на Кліцко: Брон. Давидович, Ів. Филипович, Сав. Кміцкевич, Л. Андrijович, В. Кончил, С. Сороковський і Ів. Логинський; на Лежахів: В. Венгринович, А. Кочиркевич, І. Косоноцький, О. Папі, Н. Добрянський, А. Гоцкій, Б. Полянський, А. Пшепіорський, Н. Гарбовський, І. Клюфас, В. Кончил, В. Дуб, П. Юрчак і М. Долошицький; на Нове Село: Е. Васильчак, М. Шумило, Й. Кошель, Стеф. Нічай, А. Козак, Т. Банах, С. Федоронко, А. Брановський, М. Фуглевич, П. Пілорецький І. Логинський і С. Кійко; на Святкову: Д. Пирг, І. Дуркот, П. Каламунець, А. Дуркот, Е. Копистяньский, Ю. Сембраторович і А. Козенка; на Добрині: Е. Васильчак, А. Гоцкій, М. Гробельский, О. Мартинович, Н. Сікора, А. Козак, С. Федоронко, М. Фуглевич і П. Пілорецький; на Смільник: П. Стукач, І. Ковальчин і Е. Копистяньский; на Полкіні: А. Гоцкій, В. Дуб, С. Нічай, Н. Гарбовський, П. Юрчак, С. Федоронко, Е. Котис і Б. Гробельский; на Волю цекливинську: П. Галянка і С. Кійко; на Сулимів: І. Сороковіч, М. Шумило, С. Кміцкевич, Е. Васильчак, Г. Каровець, А. Козак, Т. Банах, М. Долошицький і С. Кійко; на Добру шляхоцку: Н. Сікора, П. Галянка і Б. Гробельский; на Лопінку: Й. Ганяк на Мацину велику: Е. Копистяньский і В. Венгринович; на Щирець: С. Кійко; на Кулич-

Наука, умілість і письменіство.

— **Нове виданіє драматичнихъ творів Б. Грінченка.** Друкують ся і небавомъ вийдуть въ Каневі такі драматичні твори Б. Грінченка: „На громадской роботі“, „Нахмарилло“, „Серед бурі“, „На новий шлях“, „Ясні зорі“, „Степовий гість“.

Телеграми

з дні 22. лютня.

Відень. (ТКБ). Въ палаті архікії, Райнера відбулося вчера торжество „бриляントового вінчання“ архікняжої пари въ присутності цісаря і всіхъ архікнязів.

Цісар по двохъ місяцяхъ перший разъ вчера виїхав зъ Шенбруна.

Білінський. Спільний міністер скарбу др. Білінський зложити свій посолський мандат до сойму. Др. Білінський відвідавъ вчера бар. Бургомістру, а потімъ міністра загр. справ гр. Берхольдту, зъ якимъ довший час нараджувавъ ся.

Въ п'ятницю попрощається ся бар. Бургомістъ з урядниками спільногого міністерства скарбу і віддастъ управу міністерства д-рови Білінському.

Др. Володимир Геринович.

Нариси до землемісси угорської України.

(Дальше).

А до того підсуне в тих сторонах таке, що не боронить вступу ростинам навіть в найвищі області лемківського Бескида. Нема тут границь для ліса, вівса та бараболі. Тус усі гори покриті лісом, ба навіть не лісом чатинним. Тут теплота того рода, що дозволяє рости деревам листковим на карпатських, тутешніх верхах. Є тут много лісів букових а також між ними усікої деревної всячини. Ростуть і ялиці, явори, клени, ясені, граби а також липи та смереки. Тут інші відносини, як в Бескидах східніших бойківських та гуцульських, де теплота верхів не позволяє жити навіть ялиці. Тому то з огляду географічного представляє ся частина Карпат дуже користно. Тут жити людям, коби лише у них було більше розуміння господарки. З важкіших верхів в тих сторонах Карпат, положених на області угорської України згадаюмо: Чорна гора, на хребті, званім Маковиця 670 м., і Камінь, верх положений на півдні від місцевості Яслик 863 м.

Серед тієї країни держить ся населене як всюди, так і тут річних долин. І справедливо, бо найбільше тут поземо положеного ґрунту, та земля тут гарніша як в горах. На тих низинах тутешніх рік, розкинули ся села наші з привязаними до землі Лемками. Найкрасши мі долинами, які врізали ся глибоко в ядро карпатських гір тутешніх, в положенні над ріками Лаборчою, Теплою та Ондавою, як та-кох над рікою Попрадом.

Нині не годен Лемко вибирати землю, нині она на се за дорота, а він бідний. Тому суне ся наше живло у гори та закладає оселі на вузеньких долинках поменших навіть

приток висше згаданих рік. Жене єго туди не рай та не достатки, а тяжке бідоване, брак гроша та дорожня ґрунту. Нині в наших горах стрітити можна людські оселі всюди, а лани бідненького вівсика на найвищих верхах лемківського Бескида є явищем не рідким.

Вправді і нині стрічаємо на області гір лемківських поважні ліси, але куди їм до давніх. Було їх тут безліч, а тягнули ся они здовж него одним нерозривним пасмом. Низі великої їх частини не стало та через се потерпіла і господарка в сих сторонах.

А се так безпосередно, як і посередно. Бо ліс має велике значення, яко чинник, що удержує почву.

Дерева се веначе цвяхи, що прикріплюють почву до скелі. Річ ясна, що они яко та-кох чинник відграють найбільшу ролю там, де ґрунт не є поземий а нахилений, де є часті воздушні опади, з яких вода змиває почву у долі. Доки є дерево, доти вода стримує ся, натрафляє на опір, котрого одоліти немає сили, она за слаба аби вирвати ті цвяхи, що густо-густо прикріпили родючу верству землі до споду. Але як нема дерев, то земля не годна оперти ся діланю води. Її змиває дощева вода, а зпід неї визирати починають скелі та сувіття наготово. Такі гори зв'япають скелі, або гологорами. Тому то і старати ся треба, аби ліса не марновано, а коли єго рубає ся, то на єго місце лишили новий молодий, лишити замість цвяхів принайменше цвяхики, які би притримували почву та боронили її перед зміванням і здрапуванням водою.

Низкий Бескид має ще ту прикмету, що дає вільний та свободний вхід в свою область. Сі гори наскрізь доступні. Вправді і Бескид бойківський, тай гуцульський також доступні, ле такого, як лемківський в Карапатах нема. Тут не треба конечно аж долин річних, аби дістати ся зі села до села, як се діє ся де неде навіть в наших горах, тут іти чи на-віть їхати можна „на впрості“ без надмірної

утоми чоловіка чи худоби. А такі відносини серед гористої країни дуже догідні для чоловіка. Можлива тут скора та дешева комунікація, не треба ані великих накладів на будову залізничних шляхів, ані гостинців. Перейти Карпати на просторі лемківського Бескида річ легка. Тому то учащають галицькі Лемки на торги угорські, а угорські на галицькі. Сі відносини комунікаційні тутешніх гір мали добрий вплив на торговлю в давніх часах, коли то не було ані так добрих гостинців, ані вітідної стії зелінничої, як се є нині.

Через сі гори їшов живий рух торговий між північними а полудневими, між Польщею а Угорським королівством.

Вже в давніх часах знаний був гостинець скрізь лемківський, дуклянський та лупківський просмік. І нині відграють они важну роль в області торгового та промислового життя. Крім сих головних гостинців є безліч інших менших для місцевої комунікації.

Як сказано вище, не всі частини карпатського пасма є однакі що до висоти. Найнизі їх на заході — а найвищі на сході. Чим даліше до сходу, тим они підвищуються, потягаючи за собою через се цілий ряд змін, які надають їм зовсім інший характер.

За Ославою на галицькім боці а за Лаборичею на боці угорським в напрямі до сходу тягнуться гори інші, звані високим, або бойківським Бескидом. Бескид сей тягне ся по жерела ріка Ліппи на галицькім, а по жерела Тересви на угорськім боці.

Першою замітною прикметою бойківського Бескида, яка виріжняє її від лемківського є то, що Бескид сей є вищий і вузший.

Сі дві цілі потягають за собою много інших, які виразно вказують не лише на зовсім відмінний їх характер але також і на інші умови життя.

Насамперед вищий уровень тієї частини Карпат. Гора тутешні височі о кількасот метрів від лемківських. Нерідко доходять они до 1200 метрів і те перевищують. Найвищою

горою в сім пасмі є гора Пікуй, яка своюю висотою 1405 метрів царює серед інших верхів.

Серед більших висот тутешніх гір панує більше зимно і тому не можуть там жити діякі дерева; в наслідок того стрічаємо в бойківських горах такі роди дерев, та такі ліси, які ми в лемківських не мали нагоди бачити. Во коли в тамтих горах вайвісі їх верхи були порослі буковими лісами, то се-ред тих гір панує така теплота, що бучина знести єї не може. Она росте лише до певної висоти, а в місци де она кінчиться, зачинає ся іншого рода ліс а іменно ялицевий. Тягне ся він високо в гору, однак до найвищих висот не доходить, бо в них панує така теплота, яка навіть для ялиці є невідповідна. Повище межі ялицевих лісів ростуть дерева скарлатілі та буйна трава, якої широкі простори звано полонинами. І половина в Бескиді лемківським нема, а тому, що висота їх не є достаточна щоби могли они на них утворити ся. Зачинають ся они доперва на області бойківського Бескида.

Вже перший погляд на бойківські гори вистарчить, щоби помітити ріжниці, між ними, а лемківськими. Тут терен не так легко сквилюваній як там, а коли там мали ми вражені верховини, то тут маємо вражені справдесніх гір.

І тут маємо цілій ряд хребтів, що тягнуться по найбільшій часті рівнобіжно. Розділюють їх долини рік, о много глубші як в лемківських горах. Врізали ся они глибоко в ядро гір, утворили заглубини, котрими будуть почеречно а будь повздовж непереривані гори. Ріжниця між уровнем річних долин а уровнем хребтів велика і тому зовсім інший краєвид виступає перед нашими очима, зовсім інші витворили ся умови життя для тієї частини нашого народу тут поселеного.

(Дальше буде).

Асекуруйте своє майно від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на слічай пожежі не понести страсти, бо дослідок одиниці то добрить цілого народу.

Дністер повинен асекуровати ся тільки в русінському товаристві взаємних обезпеченів

„Дністер“

Немає жадного іншого русінського товариства асекураційного, тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпечення селянських будинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 ви-носить зворт 100%.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошують все двох господарів на оцінителів.

„Дністер“ дає підмогу русінським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асекуровані в „Дністру“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаємного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1911 року 3,353,805 корон.

„Дністер“ приймає обезпечення на житі у всіх догідних комбінаціях (на дожитті, посмертні капітали, посаги, рента).

В „Дністру“ можна обезпечати від крадіжки з вломом движимості всякого рода, а та товариства кредитові готівку, цінні папери і некслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“: Товариство взаємних обезпеченів „Дністер“ у Львові, у власнім дому ул. Руска ч. 20.

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ

П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНИ

МОДНІ ТОВАРИ

ЛЬВІВ

ул. Академічна ч. 10.

!!! Купуйте !!!

одобреній Радою шкільною краєвою і відмінний вакладом „Видавництва Чина св. Василія В.“ в Жовкві підручник

д-ра Богдана Барвінського и. в. „Оповідання з рідної історії“.

Підручник обнимав 190 сторін тексту XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кре-довім папері і 2 макети. В гарній полотняній оправі коштує всього 2 К 20 с.

Сей підручник е спершим підручником рідної історії для русінських середніх шкіл і дає шкільній молодежі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що вадає ся не лише для учнів I. класи середніх шкіл, але при недостачі іншого підручника й для учеників висіншкою класа, для русінських виділових шкіл, для семнарій і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних і відповідних учительів.

Надає ся він до науки в ділових та хлопічих бурсах і інститутах, а і зазнає своєї пристрастності також для наших читальень, для селян і міщан. З хіноможе повчитися ся з него нашої історії й наждай освіченії Русин, що не має часу розчитувати ся в обемистих книжках.

У Львові набувати можна в „Книгарні Наук, Товариства ім Шевченка“, Ринок 10.

Купуйте і паліть тільки паперці і тутки з маркою „ПРОСВІТІВА“

з продажі яких 5% іде на ціли Товариства „Просвітів“ а 2½% на „Рідну Школу“.

За перших двайцять місяців побralо Тов. „Просвітів“ титулом провізії 844 К 95 сот., а „Рідна Школа“ (за двайцять місяців) 198 К 15 сот. — разом за просвітіві ціли прибуло 1043 К 10 сот.

Обовязком членів „Просвітів“ є уважати на те, щоби в трафіках і крамницях Товариства були тутки і паперці „Просвітів“.

З більшими замовленнями належить звертати ся до головного складу на адресу: М. ГРАМЕР, Львів, ул. Кохановського ч. 11.

Купці, уживайте тільки туток і паперці „ПРОСВІТІВА“!

Першорядна ПІСАНЯ
ШКОЛА на МАШИНІ
Хорберт Ерліх Львів, площа Смолки 4.
Склад машин до писання і американських уладжень бурових.

(50)

Ол. Галичанка.

Вражія з дороги.

Море. З одеських спогадів. Паро-лівом з Одеси до Ялти. В Ялті та II околиці. З Києва. На Тарасовій могилі. З Камянця Подільського. Тівільські каскади. Перший вечір в Венеції. Сан-Ремо, Італійський карнавал. По Рівері. Вражія з Монака. Карнавал в Ніцці.

Дістати можна в друкарні Ів. Айхельбергера, Львів Ринок ч. 10.

Подвійний хосен!

Хто набуває в „Торговельно-промисловім Союзі“ ул. св. Антонія ч. 1. Вишиваці сорочки від 12—20 К, краватки 250 К, ручники 8—К

Переписні листки Манастирського дуже гарні по 10 сині так само гуцульські виброя. Килими по 16 К 1 метр. Машини до писання „Адлер“ руска 600 К і проче — той дає заробляти своєму і спричиняє більший процент на рідні школи. Замовленя ліш письменні:

„Торговельно-промислов